

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 5.

ЦАРИГРАДЪ, ЮЛІЙ 1869.

БРЮЙ 7.

БЕЗСМЪРТНА-ТА КНИГА.

Статистика-та на литературж-тъ въ разни-тъ народы показва едик заблѣ-жителнъ смъртностъ въ книги-тъ които ся издаватъ на свѣтъ.

Отъ 1000 книги 600 не плащатъ нж-дивеніе-то за напечатваніе-то си; 200 едвамъ доплащатъ; 100 даватъ малкъ едик печалбж, а твърдъ малко сж тѣзи които даватъ нѣкожъ голѣмж печалбж.

Отъ тѣзи 1000 книги 650 сж забравени въ растояніе-то на едик години, още 150 като минѣтъ три години, и само 50 има за които можемъ да речемъ че живѣятъ до 7 години слѣдъ появленіе-то си.

Отъ 50,000 книги печатани въ седм-надесетий-тъ вѣкъ едвамъ 59 иматъ сега нѣкожъ честъ и сж были прѣпечатани.

Така и съ книги-тъ издадени въ осм-надесетий-тъ вѣкъ. Отъ три хиляды години на самъ чловѣци-тъ сж ся занимавали да списватъ книги, а пакъ има само до петстотинъ писатели които сж могли да прѣтърпятъ испитъ-тъ на вѣ-кове-тъ и да надвѣятъ на забраваніе-то на чловѣка щото да внечататъ думы-тъ си въ умове-тъ на свѣтъ-тъ.

Славолюбіе-то на млади писатели е станало поговорка. Всякъ годинж има хиляды писатели които мечтайтъ че н-иатъ нѣщо да кажѣтъ което свѣтъ-тъ трѣба да слуша. Прѣбързватъ да печататъ съчиненія-та си и искатъ свѣтъ-тъ да слуша прорицанія-та нѣ; но голѣ-мий-тъ свѣтъ кара пакъ-тъ си безъ да дава ухо. Само една книга има за ко-ѣто можемъ несумнѣнно да подтвърдимъ че е безсмъртна, и тя е Слово-то Бо-

жје, което "прѣбывае въ вѣкъ."

Какъ едик удивителнж исторіж има тази книга? Какъ чудно ся е упазила, какъ славно ся е увѣчала съ почегъ отъ добры-тъ чловѣцы, и спасителны-тъ ѣ душы какъ не изгладимо сж ся вкоренили въ сѣрдца-та нѣ!

Единъ Іезуитинъ проповѣдникъ едно врѣме въ Англіѣ оплакваше оскудность-тъ отъ свѣты-тъ мощи въ Англіѣ. Въ Римъ имало таквизи кокали, таквизи гла-вы и пр. Но тука въ Англіѣ казвалъ той нѣма нищо. Единъ отъ слушатели-тъ му отговорилъ: "Нѣй имамы", рекътъ той, "отъ най добры-тъ мощи и свѣты остатцы. Първо-то обѣщаніе което ся е дало за да утѣши сѣрдце-то на чловѣка туй обѣщаніе имамы нѣй, ако и да нѣимамы кракъ-тъ или прѣстъ-тъ на оногызъ ко-мута е было дадено. Ако и да нѣимамы парченце отъ Давидовъ-тъ китарж, то имамы сладкы-тъ пѣсни които Давидъ е пѣалъ. Ако не можемъ да покажемъ трѣ-нѣ-тъ който бодеше въ пѣтъ-тъ на Св. Павла, имамы обаче това сжщо утѣшеніе което пріе той, "Моя-та благодать ще бѣде довольно за тебе." Имамы стрѣлж тж който го пронизала съсъ "Савле, Савле, защо мя гонишь" и пр.? Имамы и цѣръ-тъ който исцѣри ранено-то негово сѣрдце, "Азъ съмъ Іисусъ." Истиннж който има Слово-то Божіе има едно съкровище ко-ето е по многоцѣнно отъ всички-тъ свѣ-товны богатства.

Толкози много и разнообразны сж напа-данія-та чрѣзъ които непріатели-тъ на тѣзи книгж сж ся мѣчили да ѣ одолѣ-ѣтъ щото упазваніе-то ѣ въ тѣзи об-стоятельства дава едно необеримо дока-

зателство че една Божествена сила е която ѝ упазва непарушенъ до днесъ. И на друга книга да е прѣтърѣла толкози нападения и да е побѣждавала толкози славно.

Тѣзи списанія днесъ сѣ живы, прѣсны и насладителны както въ начало-то, и вѣчаніе-то на тѣзи списанія по свѣтъ-тъ е по силно днесъ отъ колкото е бывало въ другъ нѣкой периодъ отъ исторіѣ-тъ. Отъ какъ сѣ си най напѣдъ тѣ дали на свѣтъ-тъ жрѣники царства сѣ вѣтавали и сѣ ся разсыпали, родъ подиръ родъ е дохождалъ и отхождалъ, промѣненія, боеве, революції и разоренія сѣ обливани свѣтъ-тъ съ крѣвъ; но между всички тѣзи вѣненія, Библия-та, тойзи творецъ на вѣръ-тъ ни стои недокачена и нерастѣйна. Папы и калугери сѣ търсили да ѝ отмахнатъ или да замѣстятъ съ свои-тъ басни нейни-тъ живоделны думы. Каквото е могла наука-та да открие, краснорѣчіе-то да приведе, и хитрость-та и коварство-то да измислятъ извадки и хвърлихъ противъ тѣзи книги.

Противници-тъ сѣ прѣдирили вътрѣшности-тъ на земѣ-тъ, и сѣ испитали звѣзды-тъ на небе-то, дано намѣрятъ нѣкое доказателство противъ Библиѣ-тъ. Но всичко было напразно. А на другѣ-тъ странѣ нейни-тъ защитници съ хылямы сѣ прѣдпочели мученическѣ смърть нежели да ся отречатъ отъ неѣ. Между всички тѣзи огненны испиты Библия-та, както *горяща-та камина* коѣто видѣ Моисей, стои неповрѣдена.

Злоба-та яростъ на Антиоха, Деция и Диоклитіана, както искусни-тъ доводи на Целсія и на Порфирія противъ Слово-то Божіе не можехъ да го съборатъ. Въ по новы-тъ вѣремена, философія-та на Хобза, сумишя-та на Бейла хитрость-та на Хюмъ, учение-то на Гиббона, присмѣхы-тъ на Пейна, и на Волтера и Руссо не можахъ да опровергаѣтъ нито единъ рѣчь на Израилевы пророцы или на Галилейскы-тъ рыбаки. Както ковчегъ-тъ Ноевъ, подиранъ и покриванъ отъ невидимъ-тъ рѣкъ на Всесилнаго Бога, Библия-та безопасно ся е носила върхъ волны-тъ на опзи потопъ на вѣкове-тъ, коѣто потопява и истрѣбва челоуѣка и всички-тъ челоуѣчески дѣла.

Поченѣта въ Арабскѣ-тъ пустынѣ прѣди додѣ не бѣ пѣлъ Омиръ, и свършена

петнадесетъ вѣкове послѣ на единъ островъ въ Егейско-то море, Библия-та е сѣзла до насъ отъ онѣзи далечны древности безъ никаквѣ поврѣды. Забѣ-тъ на вѣме-то коѣто всичко друго пояжда неѣ не може да пояде "Трѣва-та овѣхнува и цвѣтъ-тъ ѣ отпада, но Слово-то Божіе прѣбывае въ вѣкъ."

ЛЪЖА-ТА ОСТАВА.

Едно малко дѣте, на което работа-та была да продава вѣстиницы по улицы-тъ, както има обычай да продаватъ по голѣмы-тъ градове. За да продаде вѣстиницы-тъ които имало употребило лѣжъ. Това ся расчуло, и сѣдѣющы-тъ подѣлѣ станало прѣдметъ на говореніе въ недѣлно-то училище, въ което много таквы дѣца отивали.

«Кой отъ васъ бѣ искалъ да излѣже за да спечели десетъ пары?» попытала учителка-та.

Всичкы мълкнали.

«Кой бѣ искалъ да излѣже за двадесетъ?» повторила тя, — «или за единъ бешлѣкъ, или за хылядо бешлѣка?»

Едно отъ дѣца-та като чуло хылядо-то бешлѣка размышлявало че съ хылядо бешлѣка могло бѣ да свърши много работы, както и. п. да прѣстане да ся скыта по улицы-тъ и да продава вѣстиницы, да направи нужно-то промышленіе заради прѣхранѣ-тъ си за много вѣме, да си купи много дрехы добры и да направи и други много работы; но прѣди да рѣши да каже мнѣніе-то си, друго дѣте прѣдварило и рекло, «Не! — нито за хылядо бешлѣка бѣ излѣгалъ азъ.»

А защо? попытала учителка-та.

«Защото, като изидишъ пары-тъ и нѣща-та що бѣ купилъ съ пары-тъ, нѣма да ми остане друго нѣщо освѣнъ лѣжъ-тъ.»

Само добры-тъ и лоши-тъ дѣланія ни послѣдуютъ въ другой-тъ животъ, а всичко друго оставямы на този свѣтъ. Душѣ-та е по скѣпа отъ хылядо-то бешлѣка, по скѣпа е отъ всичко нѣщо или отъ всички-тъ нѣща наедно — по скѣпа отъ всякий-тъ свѣтъ. Като е тѣй, по добръ е за насъ да ги загубимъ, а не да загубимъ душѣ-тъ си. Понеже казва Господъ нашъ, «Що ся ползува челоуѣкъ ако придобѣе всички-тъ свѣтъ а душѣ-тъ си изгуби? или какво ще даде челоуѣкъ за разнѣжъ на душѣ-тъ си?»

СПОСОБНОСТЬ-ТА НА ЧЕЛОВЬКА.

Человѣкъ ся създаде по образъ и подобіе Божіе. Тѣзи рѣчи на друго мѣсто Св. Писаніе изяснява, человекъ има въ себе си безсмертенъ духъ, и е поставенъ отъ Бога господарь на безсловесны-тъ животны. Душа-та му ся просвѣщава отъ словесность-тъ, щото може да тури въ дѣйствіе всички-тъ си высоки дарованія които му е Богъ даровалъ. Способенъ е да приима бескрайны умственны обдѣланія и развитія, и може да ги прѣдаде на потомцы-тъ си, и всички-тъ улучшения на уставы-тъ и обычаи-тъ, всички-тъ изобрѣтенія и откритія въ художества-та и науки-тъ. Може да облича мысли-тъ си съ языкъ, и говореніе-то му е способно да приима бескрайны разнообразія и разности.

Буквы-тъ съ други-тъ знаци за писаніе, не само му даватъ бескрайно пространство за придобиваніе на знанія, но производятъ и хитрость за смѣтуваніе подобно потребно за наѣренія-та на смѣты-тъ както съ аритметически-тъ алгебрически-тъ знаци и логаритми-тъ въ математическы-тъ науки.

Най вече може да ся бон, да обича и да ся кланя на Създателя си, и да приема просвѣщеніе-то на Духа Божія. Обдаренъ е съ нравственны силы които го подѣшаватъ и канятъ къмъ добродѣтели и славы, и въ бѣдѣ-тъ и вѣчны-тъ свѣтъ дѣйствително е да даде на скѣпѣ-тъ на всяко тѣло смѣтка за дѣла-та си. Има обаче особно разглеждане въ нарѣждане-то и направѣ-тъ на человекскій-тъ родъ, за който ся изыскува тукъ особно да ся помене. Отъ всички-тъ създания Божія, които знаемъ, человекъ е най много изложенъ да противива състояніе-то си и да е способенъ да приема измѣненія които ся спосрѣщатъ съ характеръ-тъ и дѣянія-та му; а съразмѣрно съ наѣреніе-то на умственны-тъ и нравственны-тъ силы е и искусство-то на дѣйсвіе-то и на разности-тъ на начинъ-тъ на животъ-тъ му. Особенъ законъ на естество-то му е че една година на живѣніе-то му трѣба да е като прѣдуготовително стапало за слѣдующъ-тъ. Отъ прѣдупазително и чинно младенчество зависи здравъ и благополученъ дѣтиский възрастъ, — а отъ него добръ управѣнъ и възпитуванъ зависи

крѣпость-та и якость-та на юношеский-тъ възрастъ, а отъ крѣпость-тъ и якость-тъ зависи потребность-та и доброто състояніе на млжкий възрастъ, и слѣдъ това почивка и тишина въ старческій възрастъ. А прѣди всичко чрѣзъ милость-тъ и благодать-тъ Божію, въ Господа Христа, настоящій-тъ животъ добръ прѣминѣтъ е пакъ-тъ който завожда на *милостото* което е отъ *всичко най свято*, и е приготвяніе за небеснѣ-тъ славы и блаженство.

ИНДИЙЧЕ ДѢТЕ.

Едно внимателно дѣте пдолопоклонче, което ходило често въ едно отъ училищата на миссіонеры-тъ, пѣтувало единъ день съ одного человекъ, който щѣлъ да вардинива-та си отъ ноцны-тъ нападенія на словесы-тъ които много обичалъ да ядѣтъ папуръ-тъ (кукурузъ).

Първо человекъ-тъ лѣгналъ да спи, и заповѣдалъ на дѣте-то да пази, и когато види словесы-тъ че идѣтъ, да го разбуди; а като дошелъ редъ на дѣте-то да си лѣгне, человекъ-тъ съ едно зачудваніе го сапикасалъ че коленичило, скъретнило рѣчѣ-тъ си и произносило нѣкакви рѣчи, които той не разбираше. Слѣдующій-тъ день отишелъ въ училище-то, дѣто ходило дѣте-то, и отъ нѣкои рѣчи които поминѣлъ далъ на учитель-тъ да разумѣе, че дѣте-то рекло, прѣди да си лѣгне, "Огче нашъ," що бѣше прѣди малко научило.

Колко дѣца и момичета въ Българію си лѣгатъ не само безъ молитвъ, но ни да помислятъ че има Небесенъ Баща, който ги е пазилъ и хранилъ прѣзъ тойзи день! Ний ся надѣемъ че нѣкой отъ малкы-тъ наши читатели не ще да прѣзри за напрѣдъ тѣзи свои священны и важны дѣлжностъ всякъ заранъ и вечеръ. —

Има едно дърво което е отъ родъ-тъ на хлѣбноплодны-тъ но различа по видъ-тъ си отъ него, защото плодъ-тъ на оуи причина на пѣпишъ на който всяка-та вътрешность е като пелте; а плодъ-тъ на това причина повече на папуръ (манулъ) и е пѣпъ съ съ сѣме едро колкото каштанъ, което съдържава въ себе си единъ мозъкъ и ся яде или варено или печено.

Това дърво расте въ Индію и въ други топы страны.



На млади-тъ ни читатели които сѣ въ Българіѣ не трѣба да се описва вълк-тъ. Пѣма никой който да не е видѣлъ по-не кожѣ-тъ му въ кожусы-тъ, които по-сятъ змиѣ жители-тъ по тѣзи страни.

Но ако и да се намиратъ вълци въ Българіѣ, тѣ не правятъ онѣзи повѣдки които правятъ въ други мѣста. Въ нѣ-кои страни въ Россіѣ и въ Сѣвернѣ Прус-сіѣ, дѣто зима-та трае много врѣме, и дѣто много мѣсеци наредѣ земята е по-крыта съ снѣгъ, вълци-тъ ставатъ много страшни. Четы отъ огладили вълци изли-затъ отъ горы-тъ та дохождатъ близу при-градове-тъ или села-та, и нападатъ вързъ коніе-тъ и говеда-та даже и вързъ чело-вѣци-тъ които се намиратъ вѣнъ отъ ограда-тъ.

По нѣкогашъ тѣзи четы сѣ съставятъ отъ толкози много вълци щото единъ че-ловѣкъ и сѣ най-добры-тъ оружія да е

не може никакъ да устои на срещѣ нѣхъ. Твърдѣ много чело-вѣци които сѣ на-дѣвали на револверы-тъ или пушкы-тъ си сѣ падали жертва на остры-тъ зѣбы на тѣзи крѣвожадушы звѣрове.

Въ картинкѣ-тъ виждате какъ вълци-тъ сѣ нападнали вързъ пѣтници-тъ кои-то пътуватъ въ Россіѣ съ шайнѣ. Кол-ко е страшна тази бытва! Уплашени-тъ пѣтници припускатъ коніе-тъ си и тѣ ка-ратъ да бѣгатъ за животъ, съ съ всичкѣ-тъ силѣ що иматъ. Ако сѣ счупи нѣщо, та сѣ спратъ шайна-та, или ако падне е-динъ отъ коніе-тъ изгубени сѣ всички! Въ таквоя едно подвижаніе струва се на единъ чело-вѣкъ като че прѣминува години врѣме въ една четвъртъ частъ.

Въ обыкновенни-тъ зими вълци-тъ кои-то сѣ въ Българіѣ не сѣ толкозъ много и не могатъ да съставятъ четы за напада-ніе освѣнъ въ врѣме на глутници-тъ имъ

конто и тѣ не бывать толкозь чести и опасны, но въ тежки нѣкои зими кога ся случи да замръзне Дунавъ, тогазь много вѣлцы гонены отъ гладѣ-тѣ минуватъ по ледѣ-тѣ отъ кѣмъ Влашко и привятъ голѣны пакости, отъ дѣто поминатъ прѣзъ гѣсты-тѣ села на Българіѣ, и не даромъ ся вижда да е останѣла у народѣ-тѣ пословица-та « Пазѣ Боже отъ Влашки вѣлцы и отъ Бѣломорскы гѣрцы. »

Между много-то расказы що сны чували за пакости-тѣ и повреди-тѣ отъ тѣзи вѣлцы нѣи ще прикажемъ на читатели-тѣ си за едно събытіе което чухмы отъ единъ достовѣренъ челоуѣкъ. То станѣло прѣди 21 годины.

Момѣкъ нѣкой си отъ Пиперково, село не много далечъ отъ познато-то на пѣтницы-тѣ изъ Русчукъ за Търново голѣмо село Бѣла, като му бѣла пристанѣла нѣкоя мома отъ това послѣдното село, той ѣхъ повежда единъ ноцъ да ѣхъ заведе у дома си. На пѣтъ-тѣ ги сполетватъ, споредъ какѣ казвали момѣкъ-тѣ и момата, пѣтъ шестъ вѣлка, и тѣ немали осѣны мома-та единъ слабъ тоягъ, а момѣкъ-тѣ единъ Габровскы ножъ отъ срѣднѣ голѣмныѣ. Сърдечный-тѣ момѣкъ по вѣнѣето на вѣлцы-тѣ можѣлъ да прѣдвиди опасность-тѣ за туй и прѣбързалъ да търси спасеніе въ възлѣзваніе-то на нѣкое дърво, но едва що пристигва мома-та съ помощъ-тѣ му да ся вѣскачи на дървото и вѣлцы-тѣ нападатъ на него. На момѣкъ-тѣ не оставало осѣны да даде грѣбъ на дърво-то, и съ ножъ-тѣ да ся брани до колко-то може. Отчаянно-то му положеніе, пискъ-тѣ на момѣкъ-тѣ давали му сердце и силъ и въ нападеніе-то на вѣлцы-тѣ врѣзъ него той сполучилъ съ ножъ-тѣ си да сваля единъ отъ тѣхъ, което причинило едно минутно срававаніе на вѣлцы-тѣ помежду нѣхъ, но произвело испосѣлъ по-жестоко нападеніе отъ тѣхныѣ стражи, срѣщу което безстрашливый-тѣ момѣкъ едвамъ можѣлъ да устои, като съсѣбѣлъ още единъ отъ вѣлцы-тѣ и ранилъ други-тѣ конто были принудены най послѣ да го оставатъ, но не безъ бѣлѣзы и на свое-то юначество. Момѣкъ-тѣ кой-то на утринѣ-тѣ ся върнулъ въ Бѣла да ся цѣри, ималъ силны одраскванія по лицето си, и бѣлѣзы отъ остры зѣбы на лѣвъ-тѣ си рѣжъ, но не были толкозь опасны отъ конто и скоро оздравѣлъ.

ДОБРЪ СЫНЪ.

Добръ сынъ прави онуй що може да направи родители-тѣ му благополучны. Ако сѣ сиромаси стареѣ ся да намѣри работѣ чрѣзъ който да може да ги улѣкчава въ нужды-тѣ имѣ. Ако е единороденъ, а майка му вдовица стареѣ ся всѣкакъ за да ѣхъ утѣшава и улѣкчава.

Добръ сынъ почита родители-тѣ си, и не само ги слуша кога е при тѣхъ, но помни поученія-та имѣ и кога не е при тѣхъ и далечъ отъ тѣхъ.

Добръ сынъ, ако има братія и сестры дава на тѣхъ добръ примѣръ. Ако ги гледа че струватъ безчинніе, той еротко и съ добръ начинъ ги увѣщава. Ако ли има нѣкое лошо навикновеніе, оставя лошо-то навикновеніе заради любовь-тѣ на родители-тѣ си. Ако гледа лошы навикновенія въ братія-та си, съ добро-то си докарваніе дава имѣ добръ примѣръ. Още по улицы-тѣ, въ училище-то, въ черквѣ-тѣ и у дома има на умѣ-тѣ си че приѣмъ-тѣ му може да води дружы кѣмъ добро-то или зло-то, за туй ся труди да е добръ.

Добръ сынъ не ся кльне, не лже, ништо употребява неприличны рѣчи. Докарва ся кѣмъ по горны-тѣ си съ почитаніе; и ако е въ слугуваніе при нѣкого, става приѣмъ на покорность кѣмъ господарѣ-тѣ си, и е внимателенъ въ работѣ-тѣ си. Ако учи въ училище, покорява ся на учителя си, отива въ училище-то чинно и съ врѣме и обхожда ся благочинно и прилично въ врѣме-то на прѣдаваніе-то.

Добръ сынъ е чистъ и въ тѣло-то и въ дрехы-тѣ, бѣга отъ лошы другарства и отъ лошы мѣста, и съ прилежаніе испѣлнява вѣроисповѣдателны-тѣ си длѣжности, и прочита Свято-то Писаніе и ся моли, и слуша въ черквѣ-тѣ проповѣдѣ-тѣ на Слово-то Божіе.

— Живѣяло прѣди малко въ нѣкой градъ на Новѣ Англіѣ въ Сѣвернѣ Америкѣ едно момиче слѣпо, глухо и нѣмо, което визало още и деснѣ-тѣ си рѣжъ разслабѣлъ (дамлалийъ); но онуй момиче могло да научи да пише и да чете, да шіе и да различава шарове-тѣ само съ пипаніе-то на лѣвъ-тѣ си рѣжъ. Каквы чудны работы не извършва търпѣніе-то и постоянство-то на челоуѣка като е съдружено съ Христіанскѣ любовь !

ЗА НАВЫКНОВЕНІЕ-ТО НА ЧЕЛОВѢКА.

Колко важенъ е законъ-тъ на навикновене-то споредъ който всяко тѣлесно или умственно навикновене става по лесно съ повторене; съ други рѣчи, искусство и склонность къмъ какъв годъ работъ тѣлесна или умствена образуватъ ся въ насъ съ често повтаряне или всегданно.

Тойзи е законъ-тъ съ който ставамы способни да ся присвояваме полка лека съсъ всяко промѣненіе на наше-то състояние — да ставамы прилични къмъ общи-тъ напѣренія на животъ-тъ и къмъ особни-тъ длѣжности на наше-то званіе — да турямы въ умъ-тъ си знанія — да образуваме поведене-то си, и съ Божіи помощ да улучаваме и управямы правы-тъ и расположения-та си.

Най послѣ тойзи законъ, чрѣзъ вліаніе-то на Святаго Духа, прилѣпва ся въ високо-то му напѣреніе съ освѣщеніе, чрѣзъ което вѣрна и покорна душа ся очисти съвършенно отъ грѣхъ-тъ и ся приготвя за по святъ свѣтъ. Колко, напротивъ, е тренетно да ся смисли нѣкой, че тази сила на навикновене-то може да земе единъ съвсѣмъ злъ образъ и да работи съ дѣятельность склонна къмъ зло-то.

Защо повтаряны работы ставатъ по лесны то е въпросъ който не принадлежи на знанія-та които не сѣ чисто естествены, и е, както казахмы, Божественно распоряжаніе, и като законъ-тъ на тежинъ-тъ не може да ся истѣкува иначе, освѣнъ да ся отнесе направо на воля-тъ му.

Главно-то напѣреніе наше е да испытамы станѣло-то — да издиримъ дѣятельны-тъ слѣдствія на този законъ и образъ-тъ споредъ който дѣйствува — да откриемъ опасности-тъ които го поврѣждатъ, и да покажемъ какъ може най добръ да ся употребѣи за наше-то истинно доброденствіе въ настоящій-тъ и бѣдѣщій-тъ свѣтъ.

Много отъ навикновения-та, които чловѣци-тъ иматъ обычай да образуватъ, дѣйствовать въ едно врѣме върхъ тѣло-то и умъ-тъ. Любимътезъ примѣръ на това нѣщо ни дава художество-то на гледаніе-то, което показва, че не само тѣлесны, но и умственны дѣланія могатъ отъ малко навикновене да отиватъ безъ да ги усѣщамы ний.

Общо отдаваме слѣдствіе-то отъ гледаніе-то на силъ-тъ отъ жилъ-тъ на зрѣніе-то, съ помощъ-тъ отъ външны-тъ орѣдія на око-то; но да видимъ прѣдметы-тъ вещественно както сѣ, сирѣчь да различаваме съ гледаніе-то истинни-тъ нѣмъ величинъ, относително-то нѣмъ положеніе и сравнително-то нѣмъ отстояние трѣба да направимъ обучение въ това т. е. трѣба да придобѣмъ това навикновене, и придобывамы го полка лека безъ да усѣщамы.

Онуи шо казахмы за око-то и за гледаніе-то, съобразува ся и съ всяко дѣланіе на умъ-тъ и на разсѣжденіе-то. То истинно, да размыслива нѣкой и да разсѣждава е слѣдствіе на продължително повтаряне и на дълъгъ опытъ. Какво бескрайно число отъ прѣдметы на разны величины и начертанія обима око-то ни, които ний имамы обычай да гледамы съ едно просто дѣйствіе на гледаніе-то! но метафизичи-тъ ни казватъ, че всички тѣзи прѣдметы глѣдамы ний не заведнажъ, но наредъ и че видѣ-тъ на всяко усѣщателно нѣщо ся прѣдставя отъ едно лично макаръ че непознато стараніе на умъ-тъ и на воля-тъ.

Това мнѣніе нѣкои разумѣватъ като за чисто подложно, но то ся подкрѣпиви не малко отъ соразмѣрность-тъ на другы чловѣчески дѣланія, споредъ които силы-тъ на умъ-тъ и орѣдія-та на тѣло-то, — и дѣтъ подъ вліаніе-то на навикновене-то, — работатъ купно съ прѣвсходящъ скоростъ.

Единъ служителъ въ банкѣ (саратскій дуканъ), навикнѣтъ да прилага дългы редове отъ числа, употребява съвършенно очи-тъ, рѣчи-тъ и умъ-тъ въ тѣзи работъ. Всички тѣзи съгласно дѣйствовать, като прѣхожда той изъ число въ число: а бързина-та го прави често да не усѣща работаніе-то.

Колко бърже нетърпѣливый-тъ писмописецъ пълни писмо-то си което има да проводи на братъ или на любезенъ нѣкой свой пріятель! Колко рыбицы, жиы и сухы жиы съдѣйствовать въ тѣзи работъ! Колко безчетны движенія на рѣжъ-тъ, съ които той начѣртава буквы-тъ, отъ които ся съдържа писмо-то му! и съ колко бързо искусство умъ-тъ и воля-та го съдружаватъ въ всякъ стѣпкъ на тѣзи работъ! Сега всякой отъ насъ знае,

че всички тѣзи чудеса, и наистинж могат да се нарекатъ чудеса, съ просто слѣдствие отъ навикновение.

Колкавъ потокъ отъ рѣчи излази изъ уста-та на прочитающій-тъ, на говорящій-тъ, на проповѣдующій или на прѣпирющій-тъ си! и колко малко или никакъ не бѣливаемъ заради множество-то на живи-тъ (тъкми-тъ живи) въ языкъ-тъ, които дуйствуватъ за да е языкъ-тъ въ непрѣсѣкновено движение; или заради скоростъ-тъ на умъ-тъ която прѣдхожди прѣдъ всички-тъ многообразни сплетенія на съчиненія-та на рѣчи-тъ!

Още що може да е по-любопытно отъ начинъ-тъ, спорядъ който подъ влияніето на навикновение-то мисли-тъ ни и рѣчи-тъ ни се съединяватъ и текатъ наедно въ едно цѣло съвършенство?

Ако издиримъ навикновеніята на художества-та, които най-много изискватъ съединено-то дѣйствіе на тѣлесны-тъ и умственны-тъ ни сили, ще намѣримъ че нѣкои отъ тѣхъ, както четене-то и писуване-то, се употрѣбаватъ въ общъ-тъ потрѣбъ на чловѣци-тъ; но най-много сж срѣдства, чрѣзъ които ставамъ способни за особни нѣкои службъ или работъ отъ които да живѣемъ.

Явно е, че нѣкое художество не може точно да се научи безъ нѣкое практическо знаніе на правила-та му: нито трѣба да забравимъ ползъ-тъ който дава на художника наука-та на художество-то му; но само-то влияніе на навикновение-то, здравото-то по постепенно-то слѣдствіе на ка-тадневны старанія е, което побѣждава мѣжноти-тъ на единъ работъ и ѣ прави леснъ и зпийнъ и вѣнчава подвизы-тъ на работника съ вынагншенъ успѣхъ.

Безъ общий-тъ тойзи законъ на естество-то и Промышленіе-то Божіе, разнообразны-тъ нужды на ополитичено-то общество никога не бы се допълнявали. Свѣтъ-тъ бы се лишавалъ отъ опытенъ земледѣлецъ, отъ хитръ машинистъ, отъ искусенъ корабникъ и ученъ хирургъ (джирахия). Не быхмы плали покрывы на кѣщи-тъ си, джамове на прозорцы-тъ си, кораби за търговіи-тъ си, ржкѣдліи или шиты дрехы. Като липсаше това чловѣческій-тъ родъ заведѣжъ щѣше да се върне въ сѣстояние-то на дивы-тъ племена.

Ставало е често разглеждане, че че-

сто-то повтаряне на единъ работъ, не само ѣ прави по-леснъ, но и ражда въ умъ-тъ нѣкаква наклонность за извършване-то на тѣзи работъ. Нѣкои гледатъ навикновение-та въ художествата като че сж исхвърлены вѣтъ отъ общото правило на обыкновеніе-то; но много художества на живота ако и да сж трудны и заради особны причины могатъ по нѣкогы да станатъ несладостны, не можемъ съзъ всичко туй да приедемъ исхвърляне-то като право.

Явно е, че чрѣзъ навикновение-то, старанія тѣлесны или умственны най-напрѣдъ досадителны и мѣжны, ставатъ не само лесны но и благоприятны, и че тутакси като усѣти нѣкой благоприятность-тъ, заведнажъ се събужда въ него и желаніе да ѣ придобие и така се притеглямы по-лека лека къмъ работъ-тъ си.

Всякой знае, че това е истино въ красны-тъ художества; но и въ просты-тъ и трудны-тъ художества чловѣци-тъ които сж подчинени отъ Бога подъ тѣзи художества които се вършатъ съ трудъ и потъ за да придобиватъ нужды-тъ за живѣаніе, намѣрватъ, че работа-та имъ става благоприятна соразмѣрно съ навикновение-то имъ въ неѣ.

СИЛА-ТА И НАМѢРЕНІЕ-ТО НА ЕВАНГЕЛИЕ-ТО.

*Не се срамувамъ отъ Евангеліе-то
Христово защото е сила Божія
за спасеніе-то на всякого който
вѣрва.* Рим. 1, 16.

Досточудно е наистинж да гледа нѣкой, че Евангеліе-то, което значи добръ вѣстъ, е най добра-та и най радостотворна-та вѣстъ, които се даде нѣкога на чловѣци-тъ, вѣстъ за добръ-тъ волю Божій къмъ прѣстѣдникъ-тъ и погнѣимъ-тъ чловѣкъ. Евангеліе-то съдържава исторіи-тъ на важны-тъ и достопамятны-тъ случаи които сж си случили нѣкога въ свѣтъ-тъ, съдържава за възпѣтеніе-то на Сына Божій, за свято-то и чисто-то негово живѣаніе на земли-тъ, за удивителны-тъ неговы чудеса, за небесно-то му ученіе, за страсти-тъ и жестока-тъ му смъртъ, за възкресеніе-то и възнесеніе-то му което обима най съвършенно-то и най прѣвзсходно-то съставленіе на правоученіе-то. Евангеліе-то показва бескрайны-тъ съвършенства Божія, святыни-тъ и правди-тъ-тъ

му, и най-много отъ всичко любовь-тъ му къмъ чловѣческый-тъ родъ. То най-сетнѣ открыва намъ бѣдѣще-то наше състояние въ вѣченъ животъ или въ вѣчнѣ смърть. Чудно е, казвамы и любопытно, защо това Евангеліе да е ставало на свѣтскы-тъ чловѣцы причина за срамъ? Но по злощастіе това нѣщо е така, а причинны-тъ сѣ слѣдующи-тъ:

Чловѣци-тъ още и между онѣзи които сѣ казватъ Христіани срамуватъ сѣ да сѣ прѣпирайтъ за Евангеліе-то, за истинн-тъ за ученія-та и заповѣди-тъ му; защото то сѣ противи явно на гордость-тъ и състави и иска отъ послѣдователи-тъ сѣ смиреніе и смиренномудріе, които гордѣливо-то сѣрдце на развращенный-тъ чловѣкъ не може да търпи, защото сѣ казва Евангеліе най-много на смиренны-тъ, на просты-тъ, на неучены-тъ чловѣцы, които го най-вече прииматъ, като богати-тъ, силен-тъ и учени-тъ го иматъ като глупость; защото сѣ противи на грѣхъ-тъ и изыска отъ всякого чловѣка отдѣленіе отъ свѣтъ-тъ, сирѣчь отъ лукавы-тъ пѣтища и дѣянія-та му, умъртвяваніе на страсти-тъ и чистотѣ сѣрдечнѣ, понеже чловѣци-тъ наредъ обычатъ грѣхъ-тъ и живѣхъ въ грѣхъ; защото изыскава най-голѣмѣ любовь и съвършенно посвѣщеніе сѣрдечно и умно на Бога; но Павелъ ни говори тукъ, че Евангеліе-то Исусъ Христово не му причинявало срамъ, защото е сила Божія за спасеніе на всякого кой-то вѣрва.

Спасеніе е велико-то намѣреніе на Евангеліе-то — нищо по-голѣмо, нищо по-важно отъ спасеніе-то на чловѣческѣ-тъ души — безсмъртна-та душа трѣба да живѣе или въ състояніе на вѣчно благополучіе или въ състояніе на вѣчнѣ бѣдность — Евангеліе-то като прѣдставя намъ състояніе-то ни, показва ни и пѣть-тъ прѣзъ кой-то можемъ да бѣдемъ простѣни, оправдани, усыновени и освятени и слѣдъ смърть-тъ на тѣло-то да наслѣдимъ вѣченъ животъ.

Евангеліе-то обаче не причинява тѣзи чувства, нито доноси тѣзи слѣдствія въ сѣрдца-та и въ животъ-тъ на всичкы-тъ безъ изятіе чловѣцы, но само на онѣзи дѣто вѣрватъ въ него, сирѣчь онѣзи що-то прииматъ и слушатъ заповѣди-тъ му.

И сега, любезный читателю, въ кой отъ тѣзи два-та класа надлежишь ты? Отъ

онѣзи ли сѣ които сѣ срамуватъ отъ Евангеліе-то Исусъ Христово, или сѣ отъ число-то на онѣзи които сѣ хвалятъ въ него? — Имашъ ли Евангеліе-то като за срамно нѣщо, или като сила Божія за твоео спасеніе и за спасеніе-то на всякого кой-то вѣрва въ него?

Ако сѣ отъ първый-тъ класъ, съвѣтувамъ те да прѣстанешъ да сѣ срамувашъ, и да вѣрвашъ та да живѣешъ както учи и заповѣдва Евангеліе-то; защото ще дойде день въ който собственно-то лице на Евангеліе-то, което ще ти бѣде сѣдія, ще сѣ засрами за тебе — не ще да те припознае за свой пріятель макаръ че носишь име-то му, но ще те прати въ вѣчно бѣдствіе.

Ако ли сѣ отъ второй-тъ, не бѣди задоволенъ въ това, но подвизавай сѣ както Павелъ, на вѣрме и безъ вѣрме да прѣдумашъ и други да стануть съучастници на твои-тъ радости и на твои-тъ надежды.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ВЪЗВАНІЕ НА ДУШѢ-ТѢ.

- 1 Душе моя, душе моя!
Стресни сѣ та сѣ събуди,
И вижъ че сѣ загубила
Безбройны, скапы добрини.
- 2 Душе моя, душе моя!
Твои-ти златни часове,
Тѣхъ въ снѣ сѣ ты погубила
И въ много гнусны грѣхове.
- 3 Душе моя, душе моя!
Стани, стани, сега стани,
Че вѣрмя-то преминува
Конецъ-тъ ти вѣчь приближи.
- 4 Душе моя, душе моя!
Побѣрзай та сѣ спри отъ зло
И бодѣрствуй отъ сега
За вѣчно-то свое добро.
- 5 Душе моя, душе моя!
Прѣдъ Господа рѣши сега,
Че ты ще бѣдѣшь Негова
Прѣзъ тозъ животъ и до вѣка.
- 6 О, Боже мой, помилуй мя,
Бѣди Ты Спасъ и Царь единъ
На бѣднѣ-тъ душѣ моѣхъ,
Прѣзъ день и ноцъ въ вѣкъ. Аминь.

Ис. А. Т.

Въ Печатницѣ-тъ на А. Минасіанъ, у Джамъ-ханъ.

ЗОРНИЦА

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ГОД. 5.

ЦАРИГРАДЪ, АВГУСТЪ 1869.

БРОЙ 8.

“ПОСЛѢДУВАЙТЕ МЕНЕ.”

Всички Християни съгласуватъ въ това че спасение-то е чрътъ върхъ въ Господа Исуса Христа. Но що е въра? Само да склониятъ ли че Христосъ ако ще да ны спасе; само това ли? Вижь-тъ отъ утѣшеніе и бѣдъ. “Боже милостивъ бѣди миѣ грѣшному!” “само това ли ще каже въра въ него? Не е ли по добръ да кажемъ, че дѣто има истинна въра ще има едно таквось унованіе на Христа и желаніе къмъ него щото да търси и да желае върний-тъ отъ всичко-то си сърдце, да бѣде выхъгы близу при него и отъ день на день да става подобенъ нему?

Повелѣніе-то не е ли това; “Послѣдуйте мене? Едно-то достоверно доказателство за върхъ-тъ не е ли послушаніе и покорность на това повелѣніе? Който казува че върува въ Христа, илѣми право да чакамы да видимъ отъ него това доказателство че поне да ся старае да изпълни това повелѣніе и да послѣдува и да подражава оногось въ когото върува. Не е ли това учение-то въ Евангелие-то? “Ако ще нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, нека дигне кръстъ-тъ си и нека мя слѣдува.”

Но що е да слѣдува нѣкой Христа? Явно че е това, да прави онова което житіе-то и духъ-тъ Христовъ показватъ че той бы направилъ ако бы былъ въ подобны обстоятелства. Пытате, право ли е за Християнина еди койъ работъ да слѣдува или това и онова да прави? Зельте Евангелие-то си и напълните ухъ-тъ си и сърдце-то си отъ Исуса Христа както е той прѣдставенъ тамъ. Тогазъ пытайте, така ли бы постѣпилъ

той? Тѣзи работъ слѣдувалъ ли бы той? Това прѣдпріятіе угодно ли бы было нему? Това споможествуваніе което ся нека отъ мене за сиромасы-тъ, за училища-та, за проповѣдуваніе-то на Слово Божіе между язычници-тъ, за раздаваніе-то на Евангелие-то, за попомъ на болны-тъ и на прѣстарѣлы-тъ, и други таквыи благодѣтели прѣдметы, ще ли да одобри той ако ся отказвамъ и не съучаствувамъ въ тѣзи нѣща? Така можете да испытате всяко нѣщо, и да рѣшите всякой въпросъ въ повседневный-тъ си животъ.

Христосъ не бѣше пустинникъ. Той влѣзавше въ съображеніе съ чловѣцы-тъ. Той бѣше учивъ, привѣтливъ, кроткъ, благъ и веселъ, ако и да носеше единъ товаръ, товаръ-тъ на наши-тъ грѣхове, който почти съкрушаваше свято-то негово сърдце. Съвсѣмъ че бѣше той дружелюбивъ и чувствуванія-та му и състрадателны-тъ му утѣшанія бѣхъ чловѣчески, какъ той ся е увардилъ святъ, чистъ и безпороченъ. Неговъ-тъ примѣръ ся постави за да му подражавамы и ный, и въ настоящый-тъ вѣкъ найголемо-то изысканіе за вѣнчкый-тъ Християнскый свѣтъ въобще е едно съвършенно оцѣняваніе и испытваніе на тойзи божественъ примѣръ. Ако не испытаны и не сравняваны оныи животъ съ нашъ може да ся излѣгвамы да мечтаемъ че слѣдувамы Христа когато дѣйствително слѣдувамы нѣкой антихристъ, плодъ-тъ на наши-тъ похоти и сирасти. Това е славна-та цѣль за подвизаванія-та ни. Това е необходима-та нужда за частный-тъ Християнинъ както и за всякъ-тъ Християнскъ црква.

Благочестива слугиня и злодѣецъ.

Въ едно отъ западныхъ-тъ окрѣжия на Шотландіи сѣди единъ богатъ житель, който има обычай да прѣзимува съ домородіе-то си въ Лондрѣ. Въ отсѣгненіе-то си довърява домъ-тъ си съ покщеникъ-тъ си и съ други скщпоцѣнны сждове на едикъ вѣрнѣ и благочестивѣ слугинѣхъ, называемѣхъ Елисаветѣхъ.

Елисавета остава и си сама въ пространиѣ-тъ онѣхъ кщѣхъ безъ да има никакъвъ страхъ; защото съѣсть-та ѣ чиста, и има за другарь Свято-то писаніе и за покровитель Господа нашего Иисуса Христа.

Прѣди нѣколко години слушали ся пощны обираиѣ въ туй сѣѣдство (махалѣхъ), и че единъ прочуть злодѣецъ който былъ заперѣвъ въ едикъ отъ по-ближнѣ-тъ тѣмницы и за когото рѣшено было вслѣдъ малко да го убійтъ, избѣгнулъ былъ изъ тѣмницѣ-тъ. Тѣзи слухове смущавали по нѣкога Елисаветѣхъ, а особено пощны, като была сама въ кщѣхъ-тъ; понеже мыслила въ себе си, че като знаѣтъ грабци-тъ слабость-тъ ѣ и богатство-то на господарѣ ѣ, могли бы безбѣдно и кщѣхъ-тъ да оберѣтъ и ней да сторѣтъ зло. "Какъ можъ азъ," говорила въ себе си, "сама, безсилная безоружная жена да отбѣснѣхъ грабци-тъ?" Но пакъ като прибѣгнувала подъ Божіе-то покровительство и съ молитвѣхъ придобивала дѣрзновение вардѣхъ кщѣхъ-тъ. Единъ вечеръ като вѣзла въ стаѣхъ-тъ си и по обычѣй-тъ си като затворила врата-та, сѣднала да прочете отъ Свято-то Писаніе, и слѣдъ това да се помоли и да проси покровительство-то Божіе. Но ето! долѣ не была още отворила книгѣхъ-тъ, саникаса, че одръ-тъ ѣ ся вѣзла, и тутакси ся сумнаса, че има нѣкой подъ него.

Въобразѣте си, читатели мои, положеніе-то на онѣхъ женѣхъ затворенѣхъ съ съ злодѣйцы-тъ въ едикъ отъ стаи-тъ на онѣхъ голѣхъ кщѣхъ въ който имало много и богаты сждове! Ако бы выкнѣла за помощь, налетѣло бы на послѣднѣхъ бѣдѣхъ: ако ли бы млѣчала, пакъ злодѣйцы-тъ, за да ги необади послѣ, убилъ бы ѣхъ. Сърдце-то ѣ било силно и всичко-то ѣ тѣло треперѣло; но не изгубила дѣрзновение, а като прѣдала себе си на Бога съ тайнѣхъ молитвѣхъ, начала да чете Свято-то Писаніе съ высокъ гласъ, като

че е саничка. А слѣдъ четеніе-то чела молитвѣхъ и ся молила за покаяніе-то и спасеніе-то на прочутѣхъ-тъ онзи тѣхъ, и като угасила свѣщъ-тъ легнала на одръ-тъ си.

Слѣдъ нѣколко минуты тѣхъ-тъ излази отъ дѣло ся былъ скрылъ и като отишелъ при одръ-тъ рекълъ: Жено, дойдохъ тозъ вечеръ тукъ съ наѣбрѣніе да оберѣхъ кщѣхъ-тъ и тебе да убѣхъ. Въ граднѣхъ-тъ ми чакатъ мнозина отъ другари-тъ ми оражены, и като рекълъ туй свирѣхъ и тутакси ся чулъ тропотъ съ позѣхъ отъ много челоуѣцы оражены.

Елисавета начала пакъ да призва Бога на помощь да трепери и да чака смѣръ-тъ; но тѣхъ-тъ свирѣхъ пакъ, а другари-тъ му като чули това второ свирѣніе, повѣрнали ся и побѣгнали, и станѣло тишина голѣхъ.

Послѣ злодѣецъ-тъ рекълъ, о жено! молѣ-тъ ти кѣмъ Бога за мое-то спасеніе докарахъ мя въ умиленіе. "Паистниѣхъ," рекълъ, и хванѣлъ да пѣче и да рыдае, "паистниѣхъ рацѣхъ-тъ ми посѣтъ на канчаніѣхъ отъ невинны крѣви, разбойничество-вахъ, крадохъ, убивахъ, мѣчихъ, загубѣхъ сѣмъ! загубѣхъ сѣмъ! Боже, милостивъ бѣди менѣ грѣшному."

Тѣзи свирѣхъ злодѣецъ прѣдолѣхъ отъ молитвѣхъ-тъ на безсилнѣхъ-тъ тѣзи женѣхъ, промѣнилъ ся отъ звѣрь на незлобиво агне, и станѣлъ орѣдіе въ рацѣхъ-тъ Божіи за славу Христовѣхъ, и за добро-то на подобны-тъ нему.

Нека не забравляемъ, че трѣба всякога да ся молимъ за всичкы-тъ челоуѣцы и да не изнемогаемъ. Лука 16; 1.

взаимно влияніе.

Въ единъ градъ при Лондрѣ, единъ риторъ като говорилъ прѣдъ едно голѣмо събраніе рекълъ: Синица употребляема въ влияніе и само-то още това малко дѣте, като показалъ едно момиче сѣднѣло на колѣнѣхъ-тъ на бащѣхъ си.

"Паистниѣхъ", извикалъ баща-та на дѣте-то като прѣвѣснѣлъ рѣчь-тъ на риторѣ-тъ. А като ся разишло събраніе-то, пристѣпилъ баща-та и рекълъ на риторѣ, Господине, да ми простишь, защото ти прѣкѣснѣхъ думы-тъ; но истина-та коужто казахте, докачи сърдце-то ми. Азъ ся бѣхъ долѣ на пѣанство, но понеже не ми ся щѣше да идѣхъ самъ въ крѣмѣхъ-тъ, зѣмахъ съ съ себе си и това момиченце. Е-

Когато надзиратели-тъ на школы-тъ въ Българіѣ стигнахъ на такова стѣпало на просвѣщеніе-то што да усѣщатъ отвѣтственность-тъ койкто е усѣщалъ Прусскій-тъ министръ на просвѣщеніе-то за своего си високо стѣпало, тогазы, и само тогазы ще виднѣтъ въ Българіѣ нареды-тъ на просвѣщеніе-то по добры и по цѣлущы отъ днешни-тъ.

КЫТАЙСКИЙ-ТЪ ЯЗЫКЪ.

Синца ний смы минѣли азбуку-то и знаемъ колко е мѣчно на дѣца-та додѣ научать всицы-тъ буквы. Но що ще рекать малы-тъ читатели кога чуѣтъ, че Кытайскій-тъ языкъ обима покече отъ 40 хылиды буквы! Но не само дѣца но и възрастни и най вече чужденци учать този страшенъ и мисто мѣченъ языкъ.

Но колко мѣченъ и да е този языкъ образованіе-то на рѣчи-тъ дава голѣми лесноты. Има нѣкои самосложны рѣчи или частицы, които, кога ся турять въ начало-то или въ край-тъ на рѣчи-тъ, изясняватъ ги. Така з. п. рѣчь-та Фу значи градъ отъ първый-тъ класъ, който обима надъ единъ милионъ души. Му значи градъ отъ второй-тъ класъ който обима половинъ милионъ жители. Чунгъ значи Истокъ, Си Западъ, Нинъ Югъ и Пе Сѣверъ, а Уангъ царь. Тунг-фу значи вѣсточенъ градъ отъ първый-тъ класъ. Си-цу западенъ градъ отъ второй-тъ класъ. Нан-цу юженъ градъ отъ второй-тъ класъ. Уанг-цу е име-то на Кантонъ и значи царскій градъ отъ второй класъ.

Освѣтъ това, понеже най много-то рѣчи на Кытайскій-тъ языкъ сѣ самосложны, кога искать да направятъ едно сложно име не струватъ друго само турять рѣчи-тъ, които изражаватъ значенія-та нѣтъ, еднѣ слѣдъ другѣ. Така з. п. кога искать да явятъ челоуѣка който кара кола, зематъ рѣчь-тъ кола и ѣх турять прѣдъ глаголѣ-тъ кара и иматъ онуй що искать. Още, понеже всяка буква е една рѣчь, показва и едно нѣщо. Кой учи азбуку-то научава комахай и языкъ-тъ.

Първый-тъ дѣто направилъ иглы толкозъ полезны за челоуѣка былъ Мавритавецъ (черизъ Арапинъ), житель въ Испаніѣ. Прѣминѣлъ и ги продавалъ въ Англіѣ на 1545, въ царуваніе-то на Хенрика осмый-тъ.

ПЛАНИНА-ТА БЛАНКЪ.

Върхъ-тъ на тази планина е отъ най-прочуты-тъ на земѣ-тъ, който е высокъ около шестнадесетъ нозѣ надъ повърхность-тъ морскѣ. А възвышава ся къмъ южный край на Альпы-тъ, които сѣ редѣ на планины които раздѣлятъ Швейцаріѣ отъ Италіѣ, и ся именува Монтъ Бланкъ или *Бѣла Планина*.

Върхъ-тъ прѣдставя всичко-то великолѣпіе на Альпы-тъ въ голѣмо пространство: а разни-тъ върхове ся възвышаватъ като пирамиды покрыты сѣ вынагышенъ снѣгъ.

Първый пѣтъ челоуѣческа нога стѣпила на върхъ-тъ на Бѣлѣ-тъ Планина на 1786. Двама пѣтници Англіѣци, Докторъ Паккардъ и Іаковъ Бална, сѣ много мѣжы и трудове успѣли да възлѣзатъ на него: послѣ възлѣзаніе-то станѣло по-често; а сега сравнително сѣ първы-тъ възлѣзанія е лесно, и става така: двама или трима или повече водители които познаватъ добѣ страны-тъ на възлѣзаніе-то, вѣрватъ на прѣдѣ въ разстояніе 10 до 15 раскрача единъ отъ другы: подирѣ идѣтъ пѣтници-тъ, и слѣдъ тѣхъ другы водители: а всицы-тъ водители и пѣтници сѣ свързани помежду си сѣ едно яко важе кое-то вѣрватъ окоу кръстѣ-тъ си всякой, и така свързани вѣрватъ на на прѣдѣ. А кога ся случи да стѣни нѣкой на странѣ или да ся подлѣзне или да загуби равновесіе-то си и да падне, другы-тъ тутакси ся запѣватъ и го удържатъ; по нѣкогы ся случавѣ да ся скѣса важе-то и тогазы синца, или онѣтъ на долнѣ-тъ странѣ дѣто ся скѣса, струнуватъ ся въ пропасть-тъ и ся съсыпватъ, какѣ ся случило ланы на едни.

Който види тѣзи отъ скалы пирамиды възвысены надъ облацы-тъ и покрыты сѣ вынагышенъ снѣгъ и ледъ не е възможно да не усѣти страхъ и да ся не растрепери отъ высочинѣ-тъ на онѣзи страшны скалы! Видѣ-тъ на таквыѣ прѣвѣсходны естествены явленія възвышава умъ-тъ къмъ оногозъ, който е былъ прѣди да бѣдѣтъ планины-тъ, и прѣди да ся създаде земля-та и сѣбѣ-тъ Богъ е былъ и е реклъ и станѣло е всичко.

Въ поды-тъ на еднѣ-тъ отъ онѣзи пирамиды има съградена една страна примница за пріиманіе на гостіе-то които дохождатъ да видѣтъ тѣзи върхове отъ скалы.

ДОБЪРЪ СЪВѢТЪ ЗА НОВОЖЕНЕНЫ-ТЪ.

Единъ человекъ при вѣнчаніе-то на дѣ-
шерѣхъ си да въ слѣдующий-тъ свѣтъ за
неѣхъ и мажъ-тъ исписанъ чисто като пи-
смо и приключенъ въ пакъ наедно съ бан-
иоты за едно значително количество пары.
Думы-тъ му съ толкови пѣны отъ жад-
рость щото сѣ достойны да бѣждѣ на-
писаны съ златны буквы и окичены на
стѣнѣхъ-тъ въ всякъ клѣтъ за ползѣ-тъ
на всяко домоуладіе.

1.) Да не говорите единъ върхъ дру-
гый, но единъ съ другый.

2.) Да ся не сърдите и двама-та на
едно врѣме.

3.) Никого да не выкате или говорите
съ высокъ гласъ единъ на другый.

4.) Никого да не обличавате единъ дру-
гый прѣдъ други хора.

5.) Да ся не мѣрете и да си не намѣр-
вате *манихъ* за нѣщо което е станало
и съ глѣкъ не може вещь да ся поправи.

6.) Едно повелѣніе или прошеніе ед-
нѣкъ като ся разумѣ, не повтаряйте го.

7.) Никого да не изречете нѣщо кое-
то ще докара присмѣхъ върхъ другый-тъ.

8.) Не добръ е да ся не призирате
толкови да угождавате на чужды-тъ а да
оставате мажъ-тъ женихъ си или жена-та
мажа си, въ невареніе зарадъ гости-тъ.

9.) Обычайте Господа и слугувайте му
вѣрно прѣзъ всички-тъ дни на животъ-
тъ си.

СВОБОДНО ВЪСПИТАНИЕ.

Между стары-тъ Елїиѣ, писменность-та
музыка-та и гимнастика-та (тѣлесно упра-
жненіе) были сѣ три-тъ съставленія на въ-
спитаніе-то което е приличало на свобо-
днѣнъ человекъ. А думы-тъ ся слѣдующи-
тъ: писменность развива умъ-тъ; гимна-
стика-та тѣло-то; а музыка-та ся вижда
за пуждѣ, защото пѣаніе-то е много у-
довлетворително нѣщо, защото упражня-
ва и уякчава дыхателны-тъ органы и сѣр-
це-то, защото помага да придобѣе нѣкой
добро произношеніе и да стане добръ
риторъ, защото никакъ видъ отъ музи-
кално орждіе или отъ много музыкаескы о-
рждіа не може да допѣли, или поне да
ся сравни съ човѣческый-тъ гласъ и съ
сладость-тъ отъ него, и най-сетѣй за-
щото трѣбѣ да хвалятъ съ него Небе-
снаго нашего Оца.

ЩОРЕЦЪ-ТЪ И МРАВИ-ТЪ.

1. Нѣто было и работно врѣме,
Всяко лича собира зиминѣхъ;
А щорецъ-тъ свирѣ, пѣи и дреме
Веселъ, нѣма грьжѣ за хранѣ.

2. Зима идва, лошо врѣме хваща,
Свирчу нашъ ся стресва; но кѣдъ?
Сиромѣхъ-тъ тежко го испаша —
Гладенъ, нѣма какво да яде.

3. Мѣкнѣлъ; не то пѣе, не то свирѣ;
И отъ глѣдъ да проси трѣгнува:
Тукъ, тамъ, по всякой го патири.
Клетникъ, що му дойде на главѣ!

4. Отпшелъ най послѣ при мравіе-тъ;
“Малко житце, житце ми ся ще,
Моля ви ся, даю ми дадѣте,”
А шо прави лѣтосъ? рекли тѣ.

5. “Свирѣхъ, пѣхъ и скачахъ по поле-то:
Но сега я виждате, редомъ скрежъ.”
“Дѣтъ си свирѣлъ пѣлъ и скачалъ лѣтосъ
Пакъ иди поскачай, и не ѣжъ.

Младе, неѣиѣте ся на младость
За да не гладувате на старость.

— Горни-тъ стихове изеличави отъ се-
га новоназиданихъ-тъ краткѣ Читанкѣ на
Г-на П. Р. Славейкова.

ТѢЛО-ТО И ДРЕХЫ-ТЪ.

Господаръ-тъ прѣдава дѣте-то си и
на дѣте-то дрехы-тъ на слугѣ-тъ да ги
пази и да ги нагледува. На вращаніе-
то му отъ пакъ-тъ какво едно извиненіе
ще бѣде то за слугѣ-тъ да му рече:
“Господарю, ето дрехы-тъ на дѣте-то
ви; увардихъ ги чисти и не поврѣдены,
но само дѣте-то изгубихъ!” Такъвъ ще
бѣде отговоръ-тъ който иносина трѣба
да дадѣтъ на Бога за души-тъ и тѣла-
та си въ день судный. “Господи, ето тѣ
ло-то ми. Благодарѣхъ ти дѣто ми си го
далъ. Нищо не оставихъ което трѣбаше
за приготвяваніе-то му и за спокойствіе-
то му; но колко-то за душѣ-тъ кой-
то ми даде ты, неѣхъ загубихъ, нѣмахъ
грьжѣ нито мисляхъ за неѣхъ. (Флавлѣ).

Въ печатницѣхъ-тъ на А. Минасіана
у Джамѣхъ-ханъ.